

NOVOLES

LETO VIII.

STEVILKA 9

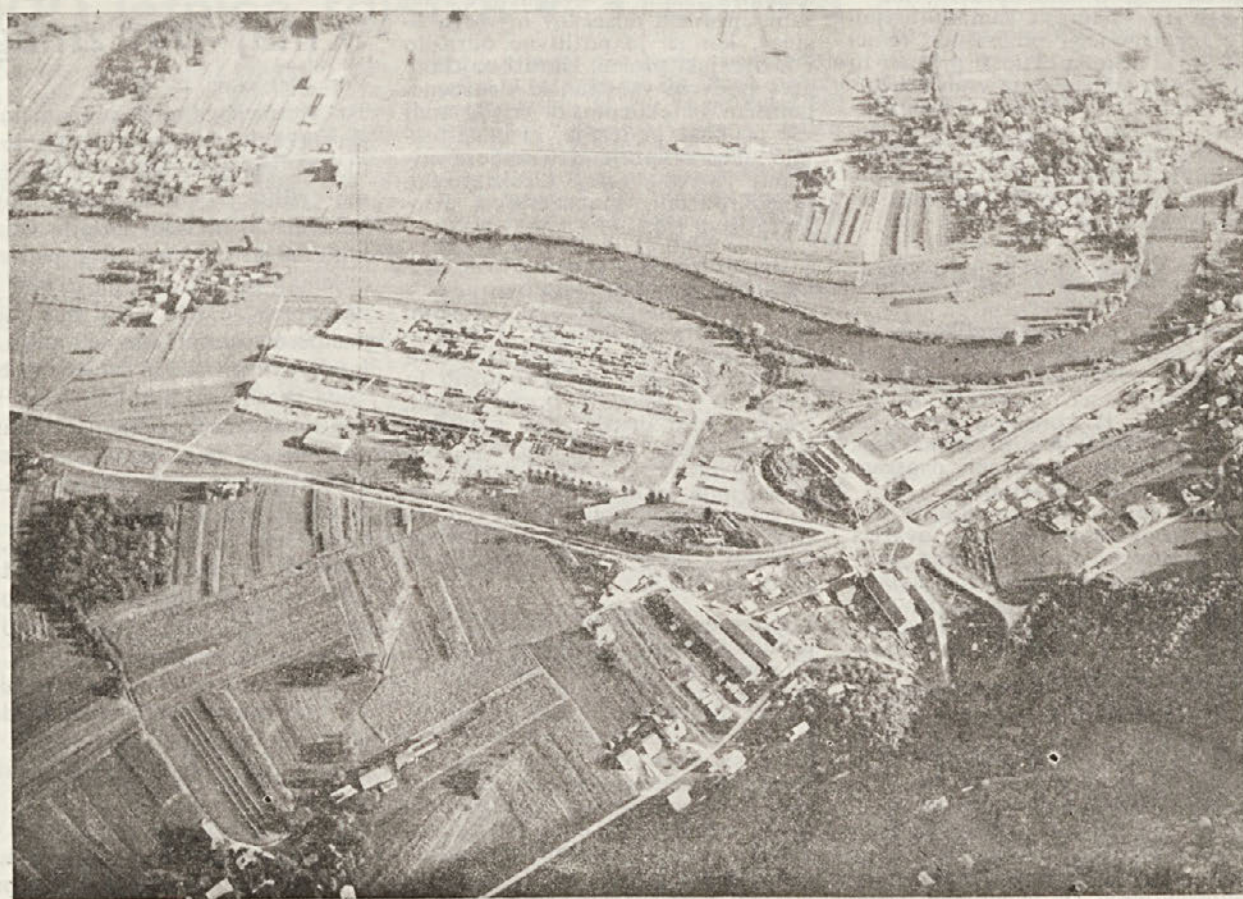
Straža, 1. maja 1970

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA LESNEGA KOMBINATA »NOVOLES« STRAŽA PRI NOVEM MESTU

NOV 4-5
1970
HOBOMEST

*Iskrene čestitke vsem članom
naše delovne skupnosti
za praznik dela 1. MAJ*

Pogled na NOVOLES iz zraka

Zakaj kongres samoupravljalcev?

V »BILTENU« koordinacijskega odbora za pripravo drugega kongresa samoupravljalcev Jugoslavije (št. 1), smo prebrali tole:

Na osnovi analize dvajsetletnega obdobja in razčlenitve najvažnejših problemov sedanjega razvoja samoupravljanja v delovnih organizacijah, njihovih asociacijah in vsej naši razvejani družbi samoupravljalcev najti in sprejeti pot za nadaljnji razvoj samoupravljanja. Pri tem naj imajo najvažnejšo vlogo neposredni samoupravljalci sami ob sodelovanju najsposobnejših in najustvarjalnih znanstvenih in družbenopolitičnih sil.

Na osnovi analize dosedanjih izkušenj in na osnovi usmeritve bodočega razvoja samoupravljanja in graditve samoupravne socialistične družbe prispevati k razvoju socialistične družbene misli. Na kongres samoupravljalcev se pripravljamo, ko se v svetu — in to ne samo v industrijskih deželah — povečuje zanimanje za ideje in prakso samoupravljanja, za neposredno demokracijo. Zato moramo računati na veliko zanimanje tujine za kongres, ki bo brez dvoma pomenil svoj prispevek h krepitvi ugleda naše države v tujini ter k nadaljnji krepitvi ugleda ideje o samoupravljanju. Uspeh II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije je odvisen od temeljitosti in sistematičnosti priprav in od stopnje sodelovanja vseh družbenih činiteljev. Kongres samoupravljalcev zavezuje prav vse tvorce naše samoupravne družbe — od posameznikov, delovnih in družbenopolitičnih organizacij do politično teritorialnih skupnosti!

ZAKAJ KONGRES SAMOUPRAVLJALCEV?

Šesti kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je naložil med drugim centralnemu svetu ZSJ obveznost ob sodelovanju vseh družbenih sil pripraviti sklic II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije proti koncu tega leta, ko bomo praznovali dvajseto obletnico samoupravljanja.

Na prvi seji odbora za sklic in pripravo kongresa so izbrali tovariša Josipa Broza Tita za častnega predsednika, Dušana Petrovića Šaneta za sekretarja. Na tej seji in med pripravami se je izoblikoval naslednji koncept II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije:

1. Drugi kongres samoupravljalcev je naravno nadaljevanje neposrednega dogovora jugoslovanskih samoupravljalcev, ki se je pričel s I. kongresom delavskih svetov. Prvič v zgodovini delavskega gibanja so se sestali neposredni samoupravljalci in na kongresni tribuni izmenjali svoje izkušnje v uresničevanju samoupravljanja. Od uvedbe delavskega samoupravljanja pa je preteklo

skoroda že dvajset let, to je dve desetletji velikih in globokih revolucionarnih premikov v naši družbi. Samoupravljanje se je vsestransko uveljavilo in postalo neodtujljiva revolucionarna pridobitev ter prevladujoč družbeni odnos, ki omogoča uresničevanje novega družbenega in materialnega položaja delovnega človeka. Zato naj II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije s svojimi pripravami, udeleženci, vsebino in načinom dela izrazi stopnjo doseženega samoupravnega razvoja. Kongres naj bo delovni dogovor samih samoupravljalcev, na katerem naj se neposredno, z izraznim jezikom vsakdanje prakse uveljavijo vse pozitivne izkušnje sedanjega samoupravnega življenja. Na kongresu naj se zato kritično premotri našo dosedanje prakso in izkušnje, bistvene probleme, pojave in težnje samoupravnega razvoja ter posveti največ pozornosti ugotovitvi pogojev, izhodišč in smeri za nadaljnje samoupravne prakse.

2. Izhajajoč iz osnovnih teženj in programa družbene reforme ter političnih stališč IX. kongresa ZKJ naj kongres samoupravljalcev ne ostane samo pri razglasitvi splošnih načel in zahtev, ampak naj se povsem določeno zavzame za uveljavitev vseh samoupravnih dosežkov in vsega tistega, kar se je pozitivno odrazilo v življenjski praksi. Hkrati naj kongres podvrže vsestranski družbenopolitični in ekonomski kritiki tudi vse poskuse in težnje, ki nasprotujejo splošno sprejetemu samoupravnemu razvoju, torej birokratizmu, tehnokratizmu, managerstvu, konservatizmu itd.

3. Bogati izkušenj samoupravne prakse, pomembnih rezultatov o uspešnih rešitvah najrazličnejših ekonomskih, družbenopolitičnih, organizacijskih in drugih vprašanj je povsod v družbenopolitičnih skupnostih in veliko — v delovnih organizacijah, sploh v naši družbi. Ker marsikaj širši javnosti niti ni poznano, naj bodo priprave na kongres priložnost za zbiranje takih izkušenj, za njihovo nadrobnejšo politično in teoretično osvetlitev ter za predstavitev javnosti s kongresnimi sporočili ali na druge načine.

4. Kongres bo izrazil procese razvoja samoupravnih družbenih odnosov in razvejano zgradbo samoupravne družbe. Posebno pozornost bo posvetil vprašanju, kako zagotoviti pogoje za nadaljnjo graditev moderne samoupravne integrirane družbe, za splošno povečanje učinkovitosti samoupravljanja na vseh področjih združenega dela ter za nadaljnje razvijanje družbenopolitičnih odnosov.

V zvezi s tem kongresom so že v teku obsežne priprave, ki bodo za-

gotovile, da bo ta edinstvena manifestacija našega samoupravljanja resnično uspela in da bomo vsemu svetu pokazali uspehe, ki smo jih že dosegli na tem področju in nakazali smernice za nadaljnje delo. Predsednik slovenskega koordinacijskega odbora je Janez Vipotnik, predsednik RK SZDL Slovenije.

Otroški vrtec v Straži

Izid žrebanja nagradne križanke iz 8. številke. Do roka smo prejeli samo 13 rešitev.

Komisijo so sestavljali: Mojstrovic Darko, Fabjan Janez in Mervar Štefka. Izžrebani so bili naslednji reševalci:

1. nagrada — Alojz Vidmajer
2. nagrada — Emil Trampuš
3. nagrada — Anica Senica

9. maj - Dan zmage

Ves svet slavi ta dan!

To je resnično velik in pomemben praznik! Saj je bilo tedaj konec velike II. svetovne vojne. Lahko rečemo: »Bilo je konec velike morije, kakršne še ni bilo dotlej!« Oddahnili smo se vsi. Vriskali in peli smo, objemali se in rajali, da je bilo kaj, pa čeprav je bilo okoli nas vse opustošeno. Se več! Mnogih naših prijateljev, tovarišev in svojcev ni bilo! Toda veseli smo bili, vsaj napočil je dan zmage nad nasiljem in zatiranjem, ki sta ga izvajala nad vsemi svobodnimi ljudmi nemški nacizem in italijanski fašizem!

Lotili smo se obnove že tedaj, ko smo bili še takorekoč pijani od veselja in pričeli graditi novo domovino, novo družbo, v kateri smo vsi svobodni in enakopravni.

Zmagali smo tudi nad težavami, ki so nam bile na poti tedaj in dosegli velike delovne uspehe zato, ker znamo ceniti svobodo in neodvisnost.

Tega dne se bomo spominjali vedno in vselej z željo, da bi vsi delali v miru in sožitju z vsemi naprednimi ljudmi v svetu.

TOVARIŠICE IN TOVARIŠI —
SODELAVCI!

Letošnji PRVI MAJ je posebno pomemben praznik za naš delovni kolektiv, saj praznujemo ta praznik v znamenju posebnih in izrednih uspehov, ki smo jih dosegli v času od lanskega pa do letošnjega praznika.

Naj spomnim na rekonstrukcijo TVP, TSP, TDP, na zgraditev toplotne in nove žage ki bo pričela kaj kmalu z delom! O tem smo že brali v našem listu in zato ne bom podrobneje opisoval vsega, kar sem našel.

Pripominjam le to, da moramo še v bodoče delati s takim zanosom, kot smo doslej, saj uspehi ne bodo izostali.

K našemu največjemu prazniku iskreno čestitam z željo, da bi v sodelovanju z vsemi narodi v Jugoslaviji in v svetu sploh prispevali z delom k temu, da bi v bodoče ta praznik slavili v miru prav vsi ljudje!

Predsednik DS:
EDO TAVČAR, dipl. ing.

PRAZNIK DELA

OB PRVEM MAJU

Vse večji razmak porajajoče se industrije sredi preteklega stoletja je zahteval tudi večje število delovnih rok, ki naj bi z nenehnim delom ustvarjale čimveč dobrin, do katerih pa so imele te roke le majhno pravico. Lastniki te hitro rastoče industrije so z vse večjim izkoriščanjem ljudi ustvarjali nezadovoljno delavstvo, ki je vse glasneje terjalo zase boljše pogoje.

V največjem svetovnem industrijskem središču Amerike, v Chicagu, je tako 1. maja 1866 štrajkalo kar 70.000 ljudi. Ta veliki in krvavo zadušeni štrajk je odjeknil po vsem svetu. Klic: PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE! je imel čudovito moč, zaslišale so ga delavske množice vsega sveta. Druga internacionala pa je v spomin na ta veliki štrajk proglasila 1. maj za mednarodni praznik dela.

Delavstvo se je združevalo v razne delavske organizacije in z nenehnim

bojem terjalo najosnovnejše pravice. Ta boj traja še danes. V večini primerov si je delavstvo le z revolucijo priborilo oblast. Prvi tak večji uspeh je doseglo rusko delavstvo. Pod vodstvom komunistične partije, katere vodja je bil LENIN, je z revolucijo prevzelo leta 1917 oblast v svoje roke. Ta veliki uspeh je dal novega poleta delavskim množicam, da so pod vodstvom svoje organizacije — komunistične partije — z vse večjimi štrajki nadaljevale svoj boj. Pri nas pa si je komunistična partija postavila trajen spomenik, ko je povedla delavske množice v drugi svetovni vojni v osvobodilni boj ter si tako priborila svobodo in oblast. Letošnji 1. maj pa je tudi za »NOVOLES« posebno slovesen, ker že sedaj lahko slavimo pomembne zmage, ko bodo lanske in letošnje velike investicije obrodile prve sadove, kateri naj nam vsem pomagajo dvigati naš življenjski standard.

Zelim vsemu kolektivu veliko uspehov in veselo praznovanje 1. maja s posebno željo, da še v nadalje sklenemo naše vrste okrog komunistične partije, posebno pa, da mladina pomladi naše vrste.

Ivan AŠ

100 letnica rojstva V. I. Lenina

Celotno mednarodno delavsko gibanje proslavlja letos 100-letnico rojstva velikega voditelja oktobrske revolucije in graditelja prve socialistične države Vladimirja Iljiča Lenina. Ob tem je treba poudariti, da ob tej priložnosti velja posebna pozornost njegovi teoretični in revolucionarni misli, ki je še danes živa. Vladimir Iljič LENIN se je seznanil z marksizmom že kot študent prava, leta 1869 pa je ustanovil krožek delavcev in začel postavljati temelj ruski socialistični stranki. Na prelomu stoletja je Lenin izdal svoje prvo veliko teoretično delo: O RAZVOJU KAPITALIZMA V RUSIJI. Carske oblasti so ga izgnale v Sibirijo, vendar mu je od tam uspelo zbežati v tujino. Leta 1900 je Lenin začel izdajati znameniti časopis ISKRA, prek njega je ustvarjal stranko revolucionarnih marksistov in jih pripravil na družbeni preobrat. Prva ruska revolucija 1905 sicer ni izvojevala zmage, je pa jasno potrdila pravilnost Leninovih tedanjih teoretičnih dognanj. Po februarški buržuazno-demokratski revoluciji leta 1917 se je Lenin vrnil iz emigracije v Rusijo in odlej neposredno vodil vse priprave za zmago v velikem oktobru. Po zmagi socialistične revolucije je postal prvi predsednik sovjeta ljudskih komisarjev, mlado socialistično državo pa je vodil v letih najhujših preiz-

kušenj vse do svoje prezgodnje smrti. Lenin je bil do kraja pošten revolucionar, ki mu je bil edini cilj dokončna odprava vsakega zatiranja. Zgodovinska vloga, ki jo je opravil s svojim ustvarjalnim delom in življenjem, ga uvršča med največje moze vseh časov. VLADIMIR ILJIČ LENIN se je rodil 22. IV. 1970.

VELIKE OSEBNOSTI O LENINU BERNARD SHAW:

Ce eksperiment, ki ga je izvedel Lenin — eksperiment socializma — ne bi uspel, bi sodobna civilizacija propadla, kot so v minulosti propadle mnoge civilizacije. Če bodo tudi drugi osvojili Leninove metode, se bo odprla nova era, v kateri nam ne bosta grozila propad in smrt. Nikoli nisem zamudil priložnosti, da pred angleško javnostjo izrazim svoje navdušenje nad Leninom.

HENRI BARBUSSE:

Zame je Lenin ena izmed najširših, najpopolnejših osebnosti, kar jih je kdaj živelo. V polnem smislu besede je večji od vseh uresničevalcev davnih teženj delavstva.

TITO:

Posebno moramo biti hvaležni Leninu zato, ker je učil, da se marksistična misel, nauk Marxa in Engelsa, v praksi ne sme uporabljati dogmatsko, temveč glede na konkretne razmere v vsaki deželi.

ROMAIN ROLLAND:

Človeštvo ni še nikoli rdilo tako absolutno nesebičnega vladarja misli in ljudstva. Še v času svojega življenja je Lenin zliil svoj moralni lik v bron, ki bo preživel stoletja.

HO SI MINH:

Lenin je odkril novo, zares revolucionarno epoko v kolonialnih deželah. Lenin je prvi odločno obsodil vse predsodke in odnosu do kolonialnih narodov, ki so bile prišle globoko v kri in meso mnogih evropskih in ameriških delavcev. Lenineve teze o kolonialnem vprašanju, ki jih je odobrila Komintern, so sprožile pravo revolucijo v vseh zatiranih deželah.

DŽAVAHARLAL NEHRU:

Skoraj hkrati z Oktobrsko revolucijo, izvedeno pod vodstvom velikega Lenina, smo v Indiji začeli novo fazo v boju za svobodo. Čeprav smo šli v tem boju pod vodstvom Mahatme Gandija po drugi poti, smo se navduševali nad Leninom in je njegov vzgled vplival na nas.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane delovnega kolektiva, da je prostih še nekaj mest v raznih krajih za letovanje in prosimo, da oddate prijave čimprej v kadrovskem oddelku.

Naša krajevena skupnost

Kaj lahko poveste o splošnih problemih krajevene skupnosti v Straži?

Problemov, s katerimi se ukvarja krajevena skupnost je veliko. Od teh je mnogo takšnih, ki vsaj sedaj niso rešljivi zaradi objektivnih in subjektivnih težav. Kot navadno, je tu-

Jože Štok

di tu problem denarja. Naše želje, da bi se celotno naše področje vključilo v skupni razvoj kraja, se le težko »prebijajo«.

Po večletnih akcijah je vendar tudi Straža dobila urbanistični načrt, oziroma dovoljene zazidalne površine, kjer bodo ljudje lahko gradili svoje hiše.

Večni problem samo ene trgovine je bil lani ugodno rešen, tudi obiskovalci gostiln so dobili boljše prostore.

Motorizirani prebivalci lahko pričakujejo kmalu novo bencinsko črpalko v Vavti vasi. Zato ne bo potrebno hoditi po bencin v Novo mesto.

V Vavti vasi je že urejena kanalizacija. Straža je vsaj delno dobila javno razsvetljavo. Vas Mraševo lahko pričakuje letos novo dovozno pot in tako bo tudi ta vas v našem kraju dostopna z osebnim avtomobilom.

Skupno z SZDL smo v letošnji zimi organizirali prevoz šolskih otrok iz Drganjih sel v šolo v Vavta vas. Vas

Potok je s pomočjo krajevene skupnosti dobila prepotrebni vodovod itd.

Se bi lahko naštevati uspešno rešene probleme našega kraja vendar se mi zdi, da je boljše, če navedemo več nerešenih problemov, kateri nas še čakajo.

Moram povedati, da kanalizacija ni urejena v Straži in je nujno misliti na čimprejšnjo rešitev. Tudi javna razsvetljava ni dokončana, pa tudi Vavto vas in posebno križišče bi bilo nujno razsvetliti.

Kot poseben problem v Straži se je pojavilo vprašanje organiziranega odvoza smeti, če hočemo, da ne bo Straža postala smetišče. Zase problem je tudi pokopališče v Vavti vasi. Staro je namreč premajhno, razširitev ni možna, za izgraditev novega pa ni še lokacije niti sredstev. Na tem novem pokopališču bi namreč morala stati tudi mrliška kapela.

Omeniti moram tudi ureditev pločnikov in asfaltiranje cest v Straži in Vavti vasi. Naši prebivalci pa tudi tuji potniki čakajo na avtobuse na prostem, izpostavljeni vsem vremenskim nepravilnostim in je nujno misliti na izgradnjo avtobusne postaje. Dol. Straža je po ugotovitvah sanitarnega inšpektorja praktično brez pitne vode. Že par obolelih občanov nam narekuje, da moramo čimprej pričeti z izgradnjo vodovoda v Dol. Straži. Približno ista situacija je v vasi Praproče. Oba predračuna sta že narejena in znašata preko 40 milj. starih dinarjev. Z dobro voljo občanov bi se dalo z delom in denarnimi prispevki zbrati nad polovico potrebnih sredstev. Za nas je razveseljivo predvsem to, da imajo prebivalci naših krajev željo vključiti se v splošni razvoj našega kraja in je naša dolžnost, da jih v teh željah vsestransko podpremo.

S popravilom mostu v vasi Loke še nismo teh prebivalcev dostojno povezali s svetom in bomo morali že pričetu izgradnjo ceste do Zaloga nadaljevati in te vasi povezati s Stražo.

Upam, da sem naštel dovolj problemov, s katerimi se ukvarja svet krajevene skupnosti in občani bodo spomlad povedali še nove probleme in želje, s katerimi se bomo morali pač ukvarjati v letošnjem in prihodnjih letih.

Kakšen je po vašem mnenju vrstni red problemov v našem kraju, ki bi jih bilo potrebno najprej rešiti?

Na to vprašanje je zelo težko odgovoriti, ker praktično ne moremo določiti nobene prednosti predvsem za večje akcije. Postavlja se vprašanje sredstev. Sama krajevena skupnost ne razpolaga z dovoljnimi sredstvi, zato moramo pač iskati ali mecene, ki podpro našo dejavnost ali pa iskati soinvestitorja za posamezne gradnje. Prav pri tem pa se navadno zatakne. Kljub temu lahko povem, da bomo letos pač morali dokončati kanalizacijo v Vavti vasi. Z ozirom na to, da so občani Dol. Straže in Praproč obljubili lep prispevek za izgradnjo vodovoda, upamo, da bomo uspeli dobiti še preostala sredstva tako, da bi letos vsaj pričeli z gradnjo, če jo ne bi že končali.

Pripraviti moramo tudi načrte za izgradnjo kanalizacije v Straži ter v kolikor nam bo upravni odbor sklada za komunalno dejavnost pomagal, bomo morda tudi že pričeli z deli. Dokončati moramo cesto Praproče—Mraševo. Od soudeležbe občanov ter višine soudeležbe podjetij na tem koncu zavisi ali bomo uspeli letos povezati Zalog s Stražo. Pri teh komunalnih ureditvah, o katerih stalno govorimo, moram povedati, da imamo tudi drugo plat dejavnosti, o kateri ljudje malo govorijo, vendar jo moramo tudi razvijati. V mislih imam naša društva in organizacije. Katero dejavnost bomo letos podprli, bodo določili predstavniki organizacij in društev.

Kako sodeluje občan pri delu krajevene skupnosti?

Sodelovanje občanov je pri različnih akcijah različno. V splošnem moram reči, da vsi občani naše akcije podpirajo, končno so jih tudi sami predlagali. Pomoč pa je zelo različna: od prostovoljnega dela, prevozov s konji, brezplačna odstopanja materiala in temu podobno. Čim večja je zavzetost in pripravljenost sodelovati in pomagati pri določenih akcijah, tem večja je zavzetost tudi sveta krajevene skupnosti za ta problem. Povedati moram, da je pri nas že kar ustaljeno pravilo, da se polovica dela opravi brezplačno. Dinar, katerega dobimo od krajevnega samoprispevka moramo najmanj podvojiti, če ne celo potrojiti, če hočemo, da bomo realizirali svoje plane.

(nadaljevanje na 5. strani)

Naša krajevna skupnost

(nadaljevanje s 4. strani)

Kako spremljajo občani delo krajevne skupnosti?

Na to vprašanje bi morali pač odgovoriti občani sami. Oni namreč najbolj vedo ali jim to delo koristi ali ne. Smatram pa, da se je delo krajevne skupnosti v zadnjih dveh letih tako razširilo in pokazalo že določene rezultate tako, da tudi ljudje že sami lahko dobro ocenijo naše delo. Povedati vam moram samo nekaj praktičnih primerov v podkrepitev prejšnje misli. Pred otvoritvijo nove trgovine v Straži ni mogla

radi nakupa popoldne ponovno v Stražo. Sigurno je, da je za ljudi danes mnogo boljše, ko je trgovina vedno odprta in še celo ob nedeljah, pa tudi izbira vsega blaga je boljša in ni potrebno vedo nakupovat v Novo mesto. Če boste vprašali ljudi ali se je izplačalo prispevat za gradnjo vodovoda, vam bodo rekli,

da vode ne dajo več iz hniše. Povedati vam moram tudi to, da so okoliške vasi kjer jih tarejo težji problemi, kot pa prebivalce v Straži tudi bolj dostopni za razne akcije, kot pa ljudje v samem centru. To pa je tudi že znak, da je standard tu že večji in da Straža ni več vas ampak industrijski center, ki je že prerastel vaše razmere.

Zanimive zgodbe

BUJNE PRSI KAMEN SPOTIKE. Ameriški senator S. Ervin mlajši je prejel pismo neke angleške učiteljice, ki je zahtevala naj senator v senatu sproži razpravo o ravnanju ameriških carinikov. Ko je prispela v ZDA — je sporočila v pismu senatorju — so jo cariniki prisilili, da se je slekla, ker so podvomili o »verodostojnosti« njenih nekoliko prebujnih prsi in ker so sumili, da ima umetne prsi in da skriva v njih tihotapsko blago. »Ali se to vedno tako dogaja v carinarnicah vaše tako civilizirane dežele, ali doživi vsaka tujka z nekoliko bolj razvitimi prsmi tako surovo in poniževalno ravnanje?« je vprašala učiteljica v pismu. Senator je seznanil časnikarje s tem pismom in mimogrede pri-

pomnil: »Da, neprijetno je, cariniki naj bi ne slačili žensk, zadoستovalo bi, če bi jih malce otipali...«

— o o o —

NAPREDNI PRELAT. Zahodnonemški prelat Klass je rekel v neki pridigi: »Svet je vendarle širši kot obzorje, ki ga lahko objameš z naših zvonikov.«

— o o o —

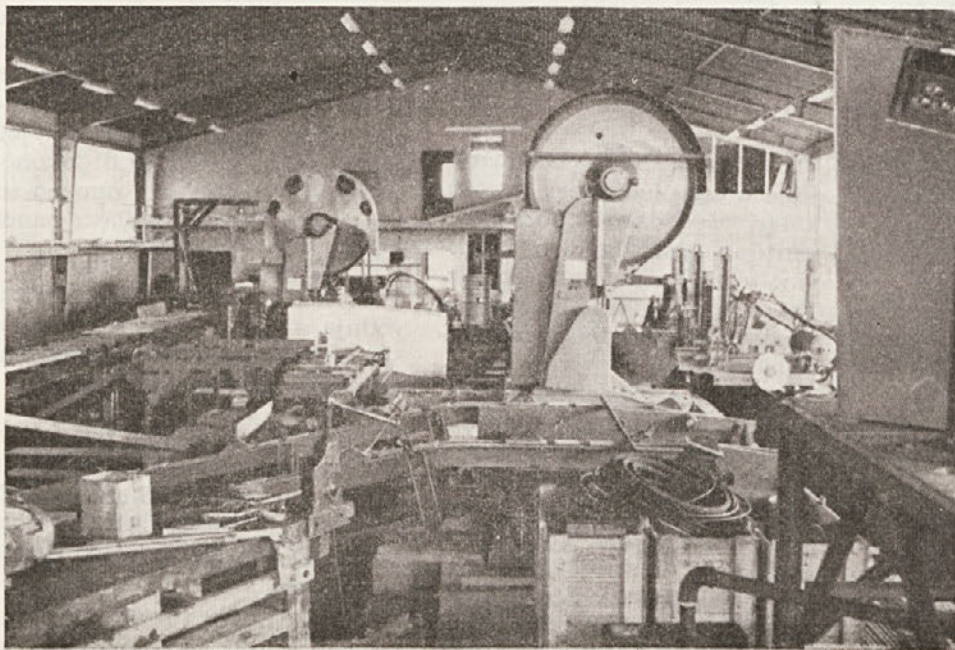
NAROB SVET... Po natečaju, ki ga je razpisalo Trgovsko podjetje DRINA v Beogradu, mora imeti direktor — osnovno šolo, šef računovodstva — nepopolno srednjo šolo, referent pa popolno srednjo šolo. Če bi bili razpisali mesto snažilke, bi bili bržkone zahtevali če že ne visoko pa vsaj višjo šolo.

ZAHVALA

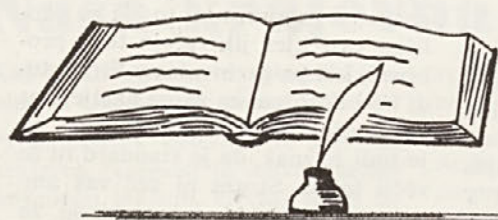
Ob izgubi naše drage mame se najlepše zahvalimo vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Še posebno sindikalnim podružnicama TVP in CRD za podeljene vence, sindikalni podružnici TDP in sodelavcem pa izrekamo iskreno zahvalo za denarno pomoč.

Franci Bučar
Tinca Horvat
Marija Šmalc

naša delavka ob drugi uri, ko je šla domov, v trgovini ničesar kupiti, ker je bila ta zaprta in je morala za-

Montiranje nove
žage,
v kateri
bomo
kmalu
rezali
vse
vrste
hlodov
Dela
napredujejo
razmeroma
hitro.

ZGODOVINA NAŠEGA PODJETJA

105 let žage v Soteski

(nadaljevanje in konec)

V obdobju 1946 do 1951

V tem obdobju je bila žaga priča zelo pogostih kadrovskih sprememb, saj se je v tem času menjal obratovodski stolček kar 15. krat. V tem obdobju je žaga dobila novo ostrežje, novo večlistno krožno žago in cesto na skladišče žaganega lesa.

V letih 1953 do 1958

so bila na žagi opravljena razna manjša vzdrževalna in rekonstrukcijska dela, ki naj bi poleg osnovne žagarske dejavnosti ustvarila v Soteski še pogoje za dodatno rentabilno dejavnost. Pomanjkanje osnovnega načrta in denarja je na žalost pripomoglo, da se to ni posrečilo ustvariti in izvleči se iz vse večje zaostalosti, posebno pa, ker se je v tem obdobju v Straži pričel v pripravljanih načrtih in delih že porajati nov lesno industrijski kombinat, ki je imel glede lesne predelave mnogo boljše osnovne pogoje. Omembe vredna dela v tem obdobju (1953 — 1958) so bila:

1. Preureditev generatorjev iz enofaznega v izmenični električni tok, ter obnova električne napeljave,
2. postavitev velike lope za vskladiščenje žaganega lesa,
3. ureditev primitivne decimirnice in zabojarne, (pomanjkanje ekshaustorskih naprav je izzvalo, da so bili delovni pogoji neprimerni, a izdelavni stroški preveliki,

4. preureditev parilnih jam v sušilne komore z postavitvijo električne premičnine,

5. poizkus izdelovanja lahkega gradbenega materiala (zidaki, stropniki, pregradne plošče itd.) iz žagovine imenovanega »Barizol«. Izdelovanje je bilo ročno na primitivnih, doma izdelanih pripomočkih. Izdelek je šel hitro in dobro v promet, a kapaciteta je bila premajhna za vse večja naročila. (»Barizol stropniki iz Soteske so bili uporabljeni na zgradbah v Novem mestu — Narodna banka, DOZ, hala IMV in upravna zgradba Novolesa itd.) Za strojno izdelovanje teh »Barizol« elementov ni bilo potrebnega denarja za nabavo stroja, a najvažnejše — bilo je za tak strojni način premalo surovine — žagovine. Po dveh letih dela je ta »obrat« prenehal s proizvodnjo.

6. Več sreče je bilo s postavitvijo starega luščilnega stroja, kateri še danes počasi, a vstrajno lušči bukovo hlodovino v luščen furnir za sedeže. Pri tem moramo omeniti še zgodovinsko vrednost tega luščilnega stroja. Ta luščilni stroj se je leta 1923 znašel v novem lesnem obratu v Radohi na Gorjancih, kjer je luščil bukovo hlodovino. Luščenec so lepili in oblikovali v sedeže za stole. Po ukinitvi obrata je ta stroj 1936 našel novega lastnika v Straži (Pavlin) kjer je luščil bukovo hlodovino za embalažni luščenec.

Po končani vojni je bil stroj odpeljan v Duplico in nato v Prestranek, ker v Straži niso predvidevali izdelovanje luščenca. V Pivki se verjetno niso mogli odločiti, da bi ta zastareli in okoreli stroj kam postavil in tako je demontiran čakal, dokler ni leta 1955 dobil novega lastnika v Soteski, kjer si je pridobil več zaupanja, a to zaupanje je tudi opravičil, saj se že toliko let vztrajno vrti brez večjih zastojev.

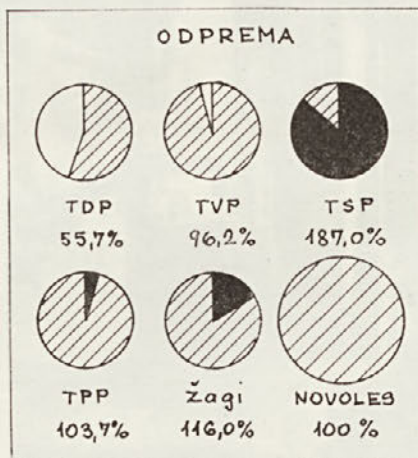
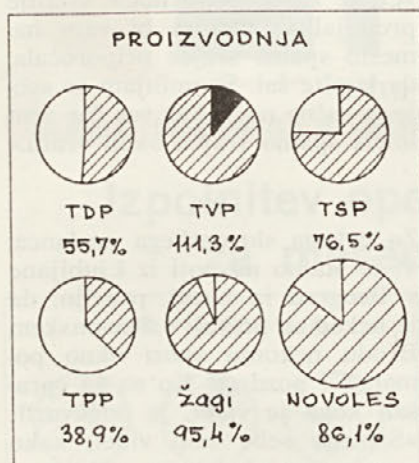
Med ostalimi deli v tem omenjenem obdobju naj še omenimo: zgraditev dveh parilnih jam za kuhanje hlodovine, podaljšek žage, preureditev brusilnice, zgraditev kopalnice, naprava podesta za premičnico, obnova vodovoda itd. Toda vsa ta manjša dela, kot je bilo že omenjeno, niso mogla vplivati na modernizacijo žage in povečanje kapacitet, niti niso mogla zavreti naravnega zastaravanja strojev in tehnologije proizvodnje. Delavstvo in odgovorni organi na žagi in v podjetju so se tega zavedali, a vse preveč negativnih vprašanj je bilo vzrok, da se ni moglo najti že tedaj za Sotesko hitre in ekonomične rešitve za temeljitejšo rekonstrukcijo soteske žage.

Ko so bile po temeljitem študiju osvetljene z vseh strani vse negativne in pozitivne strani za obnovo te žage, se je ugotovilo, da je bilo žal le preveč negativnih elementov, ki so vplivali na dokončni sklep, da ni ekonomske obrazložitve za večjo modernizacijo žage. Zato je bil sprejet sklep, da se v letu 1970 dokončno opusti to žago, a v zameno se prenese iz Straže izdelava panel plošč.

V Soteski naj se poveča ta proizvodnja, saj je tu podana ekonomska utemeljenost in možnost nadaljnjega razvoja v tej smeri.

S tem je bil na kratko podan življenjepis žage Soteska, ki je dočakala kar častitljivo starost točno 100 let (kakor železarna na Dvoru). Doživela je velik vzpon,

Izpolnitev operativnega plana za prvo polovico aprila 1970

Tovarna drobnega pohištva

Tovarna ne dosega plana proizvodnje v glavnem zaradi zastoja pri sušilnicah, ki je nastal zaradi previsoke začetne zaloge v lesu. Suhega lesa je zmanjkalo, les, ki je bil razžagan v jesenskih mesecih, pa se še ni posušil zaradi zelo slabih vremenskih pogojev. Da nam je prezgodaj pošla zaloge suhega lesa, je vzrok neizpolnjevanja plana dobave suhega lesa in elementov v času od novembra pa do aprila.

Nabava ni izpolnila plana dobave za približno 1000 kubičnih metrov lesa. Poleg glavnega problema (ni suhega lesa), je še vrsta manjših, ki pa v tako velikem izpadu zelo malo pomenijo. Decimirnica sedaj lahko izpolnjuje plan, zato izkoriščamo njeno kapaciteto in skladamo bloke in jih sušimo naravno. S tem bomo, če bo nabava uspela nadomestiti izgubljeno in če bo ugodno vreme za sušenje lesa, v juniju prešli na dinamični plan proizvodnje, za maj pa vemo že sedaj, da bo dinamični plan za 10 odstotkov manjši. Za april bo potrebno napraviti rebalans plana.

Ker ni proizvodnje, tudi odprema ne more biti in tako bo tudi odprema pod planom.

Tovarna stilnega pohištva

Ker nam primanjkuje suhega lesa v drobnem pohištvi, je razumljivo, da ga manjka tudi v stilnem pohištvi. Torej je problem približno enak kot v TDP. Ker se pa program izdelkov stilnega pohištva bistveno menja, imamo veliko problemov z novimi proizvodi. Tudi tu računamo, da bomo v teh dveh mesecih proizvodnjo dosegli in presegli dinamični plan proizvodnje. Odprema je močno presežena, to je zaostanek iz meseca marca.

Tovarna vezanih plošč

Proizvodnja gre zelo dobro odprema sicer kaže majhen izpad, kateri pa je samo trenuten. Ves kolektiv

Predstavljamo se širši javnosti

RAZSTAVLJALI SMO NA SPOMLADANSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

Letošnji izbor naših proizvodov je bil obogaten s spalnico in s sedežno (klubsko) garnituro.

Na voljo smo imeli 150 kvadratnih metrov razstavnega prostora, kar je za celih 100 kvadratnih metrov več kot lansko pomlad, ko smo se še stiskali v kotu na borih 50 kvadratnih metrih.

Razen navedenega smo razstavljali dnevno sobo, jedilnico, delovno sobo in gugalnik; v paviljonu LES-NINE pa smo imeli tudi naše šivane zaboje. Ureditev prostora je bila izvršena po načrtu ing. Marte RAČECIC, ki se je tokrat tudi predstavila na ta način širši javnosti. Kritike so bile pohvalne, posebno pa so se obiskovalci zanimali za novo omaro v spalnici, ki jo je ona konstruirala, izdelali pa so jo v TPP (Gotna vas).

Mnogo »oboževalcev« pa so imeli tudi vsi drugi izdelki, posebno dnevna soba in jedilnica, ki sta zelo okusni in primerni, posebno za tiste, ki imajo prostorna stanovanja.

Upamo, da se bomo na jesenski velesejem še bolj pripravili, kajti tedaj bo število obiskovalcev še večje in zato bo tudi več ocenjevalcev. Kaj več o uspehih tega sejma pa nam bodo povedali in napisali naši komercialisti.

B. L.

REKLAMA IN PROPAGANDA

Naša komisija za propagando je sklenila, da bo pričela letos s siste-

se z velikimi naporii prizadeva, da bi kljub rekonstrukciji obrata, ki še ni končana, dosegel svoj plan, zato dela tudi ob prostih sobotah in nedeljah.

Tovarna ploskovnega pohištva

Proizvodnja poteka zelo slabo, izpad je ogromen. Vzroki so v glavnem zaradi nepravočasne dobave posebnega laka, reklamacija na kvaliteto skaja. Zato so morali spremeniti vrstni red proizvodnje in razumljivo zamujajo z dokončno proizvodnjo. Do konca meseca se vsega zaostanka ne bo moglo nadomestiti in se računa na izpad. Odprema poteka po planu.

Žagi

Proizvodnja je majhna. Izpad je zaradi čiščenja lokomobile v Soteski in zaradi velike vode v Soteski. Vodna turbina ne more obratovati. Mesečni plan pa bo dosežen in morda celo presežen. Odprema je presežena.

Andrej Žnidaršič, ing.

matično ekonomsko propagando. V ta namen je izdelala ustrezen načrt za oglaševanje v raznih časopisih in revijah v Sloveniji, Hrvaški in Srbiji, kakor tudi na RTV Ljubljana in RTV Zagreb.

Gre predvsem za to, da sporočimo širšemu krogu ljudi to, da je naše podjetje lesni kombinat, v katerem je tovarna vezanih plošč, tovarna drobnega, tovarna stilnega, tovarna ploskovnega pohištva, obrat šivanih zabojev ter žagi v Soteski in Straži. Predstaviti se moramo z našim novim zaščitnim znakom in z našimi proizvodi.

Zato je podjetje sklenilo pogodbo z ekonomsko-propagandno službo pri CP »DELO«, ki bo poskrbela za redno oglaševanje v časopisih in z RTV Ljubljana in RTV Zagreb, ki bosta poskrbela za primerne filme o naših proizvodih, katere bodo predvajali na televiziji.

Razen tega pa reklamiramo in propagiramo naše podjetje s tem, ko razstavljamo naše izdelke na raznih sejmih, predvsem pa na spomladanskem in jesenskem velesejmu v Zagrebu.

Nadejamo se, da bodo rezultati te reklame in propagande kmalu vidni in da se nam bodo kmalu povrnila vsa sredstva, vložena v te namene. Na vsak način pa se komisija zavezuje, da je to šele začetek in da bomo na podlagi letošnjih izkušenj na tem področju obogatili vsebinsko in oblikovno našo reklamo in propagando še s prospekti in katalogom, ki ga pripravljamo.

Nagradni quiz

Sporočite, koliko nepravilnosti je na tej sliki.
Odgovore pošljite tov. A. TRAMPUSEVI do 10. maja 1970

Zdravil za milijarde dinarjev

Sicer je neverjetno toda: v osmih letih (1961—1969) so Jugoslovani zaužili zdravil v vrednosti nad 3 milijarde 200 milijonov novih dinarjev.

V dve leti krajšem roku (1963—1968) smo v Jugoslaviji zaradi bolezni izgubili okoli 53 milijonov delovnih dni.

Statistiki so izračunali koliko receptov za zdravila je bilo izdanih. V letu 1967 jih je bilo 59 milijonov in 554 tisoč. Samo na račun participacije za recepte je bilo leta 1968 vplačanih 106 milijonov novih dinarjev.

Feljton — 4. IV. 1970

Eksočni les, ki ga dobivamo iz Cetralne Afrike

Ureja uredniški odbor. Odgovorní urednik Bogomil LILIJA, tehnični urednik Gabrijel MAKUC. Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Izdaja delavski svet Lesnega kombinata »NOVOLES« v Straži pri Novem mestu. Naklada 1.400 izvodov. Tiska tiskarna »KNJIGOTISK« v Novem mestu.

TRAPALSKI PREGOVORI

Prazna vreča ne stoji pokonci, prazna glava pa.

Morje je razburkano, ker ribe preveč molče.

Vrane ne potrebujejo črnih očal; saj si tudi brez njih ne izključijo oči.

Ne praskaj, kjer te ne srbi, da ne dobiš v pržonu srbečice!

POROČNA NOČ

Mlada dama kupuje spalno srajco. »Jutri se poročim,« pravi, »in bi rada nekaj posebno lepega.« »Če je za poročno noč,« svetuje prodajalka, »potem bi vam namesto spalne srajce priporočala, da kupite šal. Spominjam se svoje poročne noči: kar ves čas sem imela spalno srajco okoli vratu.«

...

Za nekega slovenskega poslanca, ki je stalno na poti iz Ljubljane v Beograd in nazaj, pravijo, da je nekoč na postaji v Slavonskem Brodu nekomu skozi okno pomahal v pozdrav. Ko so ga vprašali koga je videl, je odgovoril: »Samega sebe sem videl, kako sem se vračal domov...«

Kar danes lahko kupiš, ne odlašaj na jutri, ker bo jutri dražje!

Če se ti stoječa voda usmradi, dezodoriraj jo!

Kjer se razumeta tepca dva, pametni izgubo ima.

Debela kuverta lepo mesto najde. Kdor drugim limanice nastavlja, bi se sam rad prilepil na kakšen stolček.